

Leeuwarder Courant 13 nov. '06

De AIVD is nauwelijks te controleren

Geheime informatie van de inlichtingendienst AIVD speelde de afgelopen weken een grote rol in het Piranha-proces tegen Samir A. en zijn medeverdachten. De verdediging heeft het nakijken, klagen advocaten. „Dit zit tegen een oneerlijk proces aan.”

DEN HAAG (GPD) - Advocaat Victor Koppe schetste het kleurrijk in zijn pleidooi tijdens de Piranha-zaak tegen terreurverdachte Samir A. Er moest, zo stelde hij zich voor, op 7 oktober 2005 een luid gejuich zijn opgestegen in het kantoor van de nationale recherche in Driebergen.

Maandenlang gingen rechercheurs de gangen na van A., die een jaar eerder was vrijgesproken van het voorbereiden van aanslagen. En dat alles, aldus Koppe, met slechts één doel: Samir A. dit keer wel achter de tralies krijgen. Maar hoe ze hem ook observeerden en afluis-

terden: een bewijs dat de twintigjarige scholier bezig was met terroristische activiteiten ontbrak.

Totdat de inlichtingendienst AIVD justitie op 7 oktober in diverse ambtsberichten waarschuwde dat Samir wapens en explosieven probeerde te bemachtigen. Een nieuwe verdenking was geboren. Een week later werden Samir en vijf medeverdachten opgepakt. De afgelopen vier weken stonden A. en zijn 'handlangers' terecht in de streng beveiligde rechtbank in Amsterdam. Justitie eiste celstraffen tot vijftien jaar.

Maar volgens de advocaten hadden hun cliënten nooit mogen worden vervolgd. De ambtsberichten op basis waarvan het Piranha-onderzoek werd uitgevoerd, zijn immers volstrekt oncontroleerbaar. Van wie komt de informatie dat Samir A. bezig was aanslagen voor te bereiden? En hoe geloofwaardig is die bewering?

„Het gewroet van de AIVD onttrekt zich aan iedere rechterlijke toetsing”, aldus Koppe. „Geheime informatie wordt gebruikt om onderzoeken in te stellen en verdachten aan te houden. Maar hoe betrouwbaar die informatie is, kunnen wij niet controleren.”

Daar is inderdaad een probleem, erkent de Nijmeegse strafrechtgeleerde Ybo Buruma. Eerder al verzetten advocaten in de zaak rond de Hofstadgroep zich tegen het gebruik van geheime inlichtingen.

„Eigenlijk moet de rechter ambtsberichten zelf kunnen beoordelen”, zegt Buruma. „Maar het geheime karakter van de dienst maakt dat onmogelijk. Dat is de eeuwige spagaat van de AIVD.” De dienst verdedigt zich door te verwijzen naar een rapport van de commissie van toezicht. Die oordeelde onlangs dat de ambtsberichten over het algemeen „zorgvuldig tot stand komen”.

De verdediging in het Piranha-proces betwijfelt of dat klopt. Advocaat Michiel Pestman, kantoorgenoot van Victor Koppe, verwees vorige week naar een recente uitspraak van de rechtbank in Den Haag. Die bepaalde dat de imam van de omstreden Al-Fourqaan-moskee in Eindhoven ten onrechte het land is uitgezet op basis van een AIVD-ambtsbericht. De bestuursrechter, die in tegenstelling tot de strafrechter wel geheime stukken mag inzien, concludeerde dat die geen aanleiding gaven de imam over de grens te zetten. „De rechter trok hier dus een andere conclusie dan de AIVD”, aldus Pestman. „Waarom zouden de ambtsberichten over Samir A. dan wel kloppen?”

Buruma kan zich voorstellen dat de advocaten moeite hebben met het verloop van de Piranha-zaak. „Dit zit tegen een oneerlijk proces aan. Als de rechter dat wil compenseren, zou ik zeggen: vrijspraak.”